

9

Zakaj se odlični študenti v delovnem okolju ne obnesejo?

Radi rečemo, da živimo v času velikih sprememb, a pri tem pozabljamo, da se ne tičejo samo našega zasebnega življenja, ampak tudi delovnih mest. Ste že osvojili veščine, s katerimi boste zanimivi delodajalcem v spreminjajočem se svetu?

SARA BREZIGAR, strokovnjakinja s področja upravljanja s človeškimi viri, soustanoviteljica Akademije Panta Rei ter sodelavka Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem in Inštituta za narodnostna vprašanja

Besedilo in intervju: GRAZIA
Fotografiji: Shutterstock, osebni arhiv

NE PRAVIMO, DA JE PRIHODNOST ČRNA, JE PA DOBRO POZNATI NEKATERA DEJSTVA, DENIMO GLEDE ZAPOSLOTITVE. Univerza v Oxfordu je opravila obsežno raziskavo glede trga dela in dobila dokaj šokantne podatke – do leta 2025 bo zaradi tehnološkega napredka izginilo 47 % delovnih mest. Strokovnjaki s področja podjetništva tudi ugotavljajo, da tehnološki napredek ne prinaša novih delovnih mest, temveč jih uničuje. Postaja jasno, da bo v prihodnosti bistveno manj delovnih mest, z univerze Princeton pa denimo napovedujejo, da bo v naslednjih 25 letih kar 50 % delovnih mest nastalo med poklici, ki zahtevajo višje kvalifikacije in visoko raven veščin. GRAZIO je zanimalo, katere so veščine nove dobe zaposlovanja, o njih se je pogovarjala s Saro Brezigar, strokovnjakinjo s področja upravljanja s človeškimi viri, soustanoviteljico Akademije Panta Rei ter sodelavko Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem in Inštituta za narodnostna vprašanja.

Katere so ključne veščine, ki naj bi jih imeli ljudje na sodobnem delovnem trgu?

Skupina ameriških raziskovalcev je ugotovila, da najbolj uspešna podjetja v bistvu iščejo iste veščine ne glede na to, s čim se pravzaprav ukvarjajo. Te so: kritično razmišljanje in sposobnost reševanja težav, analitične sposobnosti obdelave informacij, inovativnost, podjetnost, odlične ustne in pisne komunikacijske sposobnosti, radovednost in ustvarjalnost, sposobnost sodelovanja v mrežah ter vodenje z vplivanjem.

V kateri točki vidite največji primanjkljaj in čemu dajejo iskalci dela preveliko pozornost?

Pri večini omenjenih veščin. Večina ljudi namreč misli, da so v njih dobri, resnica pa je precej drugačna. Če le vzamemo veščino kritičnega razmišljanja, za katero vsi verjamemo, da ga obvladamo, četudi smo preživeli desetletje in več v šolskem sistemu, kjer je bilo ključno vprašanje, kaj znamo, ne pa, kaj mislimo o tem, kar se učimo. Kaj šele, da bi od nas zahtevali, da bi o gradivu kritično razmišljali. Iskalci dela dajejo danes preveč pozornosti formalni izobrazbi, premalo pa znanju in veščinam, ki so potrebne za uspeh na delovnem mestu. Pred nekaj leti je na primer Googlov direktor za kadrovske zadeve izjavil, da ne bodo več zaposlovali študentov z najboljših ameriških univerz, saj se ti niso obnesli. S tem je želel povedati, da so študenti z najboljših univerz izjemno izurjeni v tem, kako uspeli v šolskem sistemu – torej, kako se naučiti in povedati pravi odgovor.

Katera je tipična napaka, ki jo delamo, ko gremo na razgovor za službo?

Današnji čas je čas gospodarskega razcveta, ki pa se bo prej ali slej končal. Na tako – tudi jezikovno – omejenem trgu dela, kot je naš, večina ljudi nima težav pri iskanju službe, vendar se to stanje lahko spremeni.

Ko je delovnih mest premalo, je pomembno, da se kot kandidat za službo ne osredotočaš nase, temveč na delodajalca in njegove potrebe. Kandidati se premalo ukvarjajo z vprašanjem, kakšne so potrebe delodajalca, kaj bo prispeval k uspehu organizacije.

Zakaj so po vaše ljudje, zlasti v pisni komunikaciji, precej nerodni? Kje v sistemu vidite napako in kako jo odpraviti?

To je dobro vprašanje. Glede na to, koliko pozornosti posvečamo pisni komunikaciji v šolskem sistemu, bi morali biti rezultati boljši. Morda se več ukvarjamo s slovnico, vejicami in literaturo kot pa s samim sporočanjem. Seveda je pomembno, da si pismen, vendar to še zdaleč ni dovolj. Ne glede na to, ali pišeš besedila za spletno stran, oglase, opomnike, finančna poročila za upravo ali preprosto rešuješ reklamacije po e-pošti – takšna komunikacija zahteva, da so sporočila jasno oblikovana, da imajo fokus in strukturo. Pogosto pa moramo z besedilom še koga motivirati, prenesti nanj navdušenje ali strast.

Omenjate sodelovanje v mrežah. Ali gre v tem primeru za timsko delo?

Predvsem gre za to, da nam danes tehnologija omogoča, da sodelujemo s širokim naborom ljudi po svetu. Tudi timi so vedno pogosteje sestavljeni iz ljudi, ki ne sedijo skupaj v eni pisarni, temveč so v različnih mestih, državah ali celo kontinentih. To zahteva bistveno boljše sposobnosti sodelovanja z ljudmi, ki so lahko zelo drugačni od nas – ne samo po jeziku, ampak tudi po vrednotah, kulturi, načinu razmišljanja in ne nazadnje načinu dela. Pri nas večkrat mislimo, da je znanje tujih jezikov vse, vendar je bistveno bolj pomembno soočanje z različnostjo in sprejemanje te. Spomnim se na primer znanca, ki je ugotavljal, da je v kitajski kulturi potreba po ustrežljivosti večja od zagotavljanja kakovosti.

Katere veščine bi morali spodbujati pri otrocih, ki se bodo nekoč tudi zaposlovali?

Spodbujati bi morali iste veščine, za katere ugotavljamo, da so ključnega pomena za uspeh v prihodnosti. Predvsem radovednost – ker vsak razvoj, inovacija in dosežek izhajajo iz tega, da si si sposoben postaviti dobro vprašanje. Če tega nimaš več v sebi, če si ne znaš več postavljati dobrih vprašanj, lahko zgolj delaš po navodilih. Od tega v prihodnosti ne boš živel, ker bodo vse to (in še več) opravljali računalniki.

Poudarjate radovednost in domišljijo. Zakaj sta danes tako pomembni?

Danes svet tako hitro napreduje in se spreminja, da je treba nenehno pridobivati nova znanja in piliti veščine. Če nimaš radovednosti, ki te žene, da pridobivaš nova znanja in se razvijaš, preprosto zastariš, in to v rekordnem času. Podjetja, ki želijo prodati izdelke, morajo poskrbeti, da so ti ne le funkcionalni in cenovno primerni, temveč morajo biti tudi lepi in edinstveni: pritegniti morajo oko in dušo. Domišljija in ustvarjalnost, ki omogočata, da se razlikujemo od drugih, bosta zato vedno bolj pomembni. ■